

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛУЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ЕКОНОМІЧНІ НАУКИ

Серія «Облік і фінанси»

**Збірник наукових праць
Випуск 12 (45)**

Частина 2

Луцьк 2015

УДК 336:378.3

Рекомендовано як фахове видання, в якому можуть публікуватися результати дисертаційних робіт на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук
Затверджено наказом Міністерства освіти і науки України від 12.05.15 № 528
Економічні науки. Серія «Облік і фінанси». Збірник наукових праць. Луцький національний технічний університет. Випуск 12 (45). – Ч. 2. – Редкол.: відп. ред. д.е.н., професор Герасимчук З.В. – Луцьк, 2015. – 316 с.

У збірнику розглядаються теоретичні та прикладні засади обліку і фінансів в сучасних умовах з врахуванням нових тенденцій розвитку світової економічної науки і практики

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Відповідальний редактор:

Герасимчук З.В. д.е.н., професор

Заступник відповідального редактора:

Вахович І.М. д.е.н., професор

Члени редакційної колегії:

Божидарнік Т.В. д.е.н., професор

Барський Ю.М. д.е.н., професор

Ковальська Л.Л. д.е.н., професор

Коцій О.В. д.е.н., професор

Матвійчук Л.Ю. д.е.н., професор

Морохова В.О. к.е.н., професор

Різник Н.С. д.е.н., професор

Рудь Н.Т. д.е.н., професор

Московчук А.Т. к.е.н., доцент

Савош Л.В. к.е.н., доцент

Садоевська І.Б. к.е.н., професор

Карлін М.І. д.е.н., професор

Галушкіна Т.П. д.е.н., професор

Малік М.Й. д.е.н., професор

Сторонянська І.З. д.е.н., професор

Другов О.О. д.е.н., професор

Гонта О.І. д.е.н., професор

Коробов Ю.І. д.е.н., професор (Росія)

Курт Кльозе д.е.н., професор (Німеччина)

Іван Баранчик д.е.н., професор (Чехія)

Луїс Фролен Рібейро д.е.н., професор (Португалія)

Cristina Cosciug д.е.н., професор (Молдова)

Ібрагім Сулейманов д.е.н., професор (Казахстан)

Веселін Благоев д.е.н., професор (Болгарія)

Міхал Балог д.е.н., професор (Словачія)

Георг Гавтадзе д.е.н., професор (Грузія)

Рецензенти:

Гринчуцький В.І. д.е.н., професор

Кузьмін О.Є. д.е.н., професор

Рекомендовано до друку Вченою радою Луцького національного технічного університету (протокол № 12 від «26» травня 2015 р.).

Свідоцтво про державну реєстрацію КВ № 15521–4093 ПР

Тексти статей представлено у авторській редакції. Автори несуть повну відповідальність за зміст публікації, а також добір, точність наведених фактів, цитат, власних імен та інших відомостей.

© Луцький національний технічний університет, 2015

Ткачук І.М. Професійна мобільність як необхідна умова становлення бухгалтера	215
Томілова Н.О. Інформаційно-аналітичне забезпечення управління витратами на якість сільськогосподарської продукції	222
Томчук В. В. Грошові потоки як об'єкт бухгалтерського обліку у сільськогосподарських підприємствах	230
Томчук О.Ф. Оцінка фінансової стійкості- важлива характеристика фінансового стану підприємства	240
Фостолович В.А. Елементи удосконалення системами управління підприємством в умовах глобалізації	250
Черкашина Т.В. Організація облікової політики у бюджетних установах за новими стандартами державного сектору	261
Чудовець В.В., Рубінська Ю.І. Проблеми аналізу собівартості сільськогосподарської продукції та шляхи її зниження	270
Чуркіна І.Є. Оцінка ефективності функціонування бюджетної системи України в умовах глобалізації	277
Шендригоренко М.Т. Облік основних засобів: проблемні аспекти і напрями їх вирішення	289
Шишута О.Ю. Методичні аспекти реалізації соціального аудиту в контексті підвищення якості контролю діяльності кредитних спілок	296
Шмичкова І.Ю. Реформування механізму обчислення та методології розрахунку податку на прибуток з 2015 року	308

220 с.

2. Философский энциклопедический словарь / Редкол.: С.С. Аверинцев, Э.А. Араб-Оглы, Л. Ф. Ильичев и др. – 2-е изд. – М.: Сов. Энциклопедия, 1989. – 815 с.
3. Фейгенбаум А. Контроль качества продукции / А. Фейгенбаум: Сокр. пер. с англ. / Авт. предисл. и науч. ред. А. В. Гличев – М.: Экономика, 1986. – 471 с.
4. Мишин В. М. Управление качеством: Учебник для студентов вузов, обучающихся по специальности «Менеджмент организации» / В. М. Мишин – 2-е изд. перераб. и доп. – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2010. – 4633 с.
5. Деминг Э. Выход из кризиса: Новая парадигма управления людьми. Системами и процессами / Эдвардс Деминг; пер. с англ. – М.: Альпина Бизнес Букс, 2011. – 370 с.
6. Исикава К. Японские методы управления качеством / К. Исикава. – М.: «Экономика», 1998. – 199 с.
7. Бенделл Т. Наставники по качеству: Сборник кратких очерков о самых знаменитых зарубежных деятелях в области качества / Т. Бенделл; пер. с англ. А. Константинова при участии М. Розно. – М.: Редакционно-информационное агентство «Стандарты и качество», 2010. – 48 с. – (Дом качества; вып. 8).
8. Герасимов Б. И. качество в системе управления предприятием / Б. И. Герасимов, А. Ю. Сизикин. – М.: Машиностроение, 2012. – 140 с.

УДК 657

Томчук В.В., к.е.н.

ТОВ «Вінницька Промислова Компанія»

ГРОШОВІ ПОТОКИ ЯК ОБ'ЄКТ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ У СІЛЬСЬКОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

У статті розглянуто теоретичні та методичні положення виділення грошового потоку як об'єкта бухгалтерського обліку, що дасть змогу під час звітного періоду визначити майбутній фінансовий результат діяльності підприємства, виключити приховування руху грошових коштів на підприємстві, запобігти парадоксальній ситуації неплатоспроможності господарюючого суб'єкта при наявності прибутку.

Ключові слова: грошові потоки, об'єкт бухгалтерського обліку, елементи методу бухгалтерського обліку, вхідний та вихідний грошовий потік.

Tomchuk V.

CASH FLOW AS OBJECT ACCOUNTING AT THE AGRICULTURAL ENTERPRISES

Occupying a significant place in the activity of agricultural enterprises cash flow is an expression of current assets at the stages of supply and realization of activity circulation and implementation of the enterprise capital, which aims to ensure full functioning of the entity considering the time factor, which determines the allocation of cash flow as an object of accounting that includes cash in the national currency, foreign currency, cash equivalents in the form of short-term financial investments; capital investments; payments to debtors and creditors; sources of equity; liability of the enterprise; enterprise's revenues by their types; enterprise's expenditures by their economic elements; financial results. Cash in cash flows through the functions it performs and serving the movement of value in the process of social reproduction outline the form of cash flow being a sort of its static meter. In its turn, cash flow characterizes dynamism of the entrepreneurship activity, where money incomings and expenditures are permanent and continuous. This information will help during the reporting period to determine future financial performance of the enterprise, eliminate concealing of incomes and cash outflows at the enterprise, prevent paradoxical situation of insolvency. It is false to claim that cash flow can be attributed to any individual object of accounting, they are a unifying link of the existing objects of accounting as a whole, as they participate in all cycles of business activity of the enterprise deserving to be distinguished as an object of accounting.

Key words: cash flow, object accounting, elements method of accounting, incoming and outgoing cash flow.

Томчук В.В.

ДЕНЕЖНЫЕ ПОТОКИ КАК ОБЪЕКТ БУХГАЛТЕРСКОГО УЧЕТА В СЕЛЬСКОХОЗЯЙСТВЕННЫХ ПРЕДПРИЯТИЯХ

В статье рассмотрены теоретические и методические положения выделения денежного потока как объекта бухгалтерского учета, что позволит во время отчетного периода определить будущий финансовый результат деятельности предприятия, исключить сокрытия движения денежных средств на предприятии, предотвратить парадоксальной ситуации неплатежеспособности хозяйствующего субъекта при наличии прибыли.

Ключевые слова: денежные потоки, объект бухгалтерского учета, элементы метода бухгалтерского учета, входящий и исходящий денежный поток.

Постановка проблеми у загальному вигляді і її зв'язок з важливими науковими та практичними завданнями. Вектор розвитку сучасних економічних відносин, обраний Україною, вимагає трансформації існуючого бухгалтерського обліку відповідно до міжнародних стандартів. В умовах ринкового

середовища розвитку інвестиційних процесів важливу роль відіграють бухгалтерський облік і контроль грошових потоків. Грошовий потік властивий діяльності будь-якого господарюючого суб'єкта незалежно від галузевого напрямку та організаційно-правової форми. Ефективне функціонування підприємства значною мірою обумовлене станом його грошових потоків, оскільки саме вони визначають платоспроможність господарюючого суб'єкта та появу додаткових інвестиційних можливостей. Сезонність сільськогосподарської діяльності, особливо в умовах фінансової кризи, вимагає ефективного управління грошовими потоками. Важливою складовою успішного управління цим процесом є погашення зобов'язань за розрахунками, отримання прибутку, наявність ефективно функціонуючої системи бухгалтерського обліку і контролю, що дозволяє накопичувати, обробляти й оперативно передавати достовірну інформацію про грошовий потік апарату управління підприємством.

Аналіз останніх досліджень , у яких започатковано вирішення проблеми. Значним внеском у розвиток теорії грошових потоків, їх сутності, класифікації та бухгалтерського обліку є наукові праці зарубіжних та вітчизняних учених, таких як Л. А. Бернстайл, І. А. Бланк, Є. Брігхем, В. П. Бондар, В. В. Бочаров, Дж. К. Ван Хорн, П. І. Гайдуцький, М. Я. Дем'яненко, В. М. Жук, А. М. Кінг, Г. Г. Кірейцев, Л. О. Лігоненко, Е. Нікхбахт, Л. Н. Павлова, О. М. Петрук, А. М. Поддєрьогін, М. С. Пушкар, Т. Райс, П. Т. Саблук, Л. К. Сук, Н. М. Ткаченко, О. О. Терещенко, С. І. Терещенко, Р. Б. Тян, В. О. Шевчук та інших.

Цілі статті. Метою наукового дослідження є процес теоретичного обґрунтування сутності грошових потоків як об'єкта бухгалтерського обліку на сільськогосподарських підприємствах.

Виклад основного матеріалу дослідження з обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Роль бухгалтерського обліку у сучасній економічній системі України і в тому числі грошових потоків у сільськогосподарських підприємствах є досить значною. Вплив ринкових відносин на розвиток національного бухгалтерського обліку грошових потоків у сільськогосподарських підприємствах не достатньо вивчений. Характерною рисою бухгалтерського обліку грошових потоків є те,

що він заснований на строгій документації господарських операцій.

Досвід багатьох розвинених країн світу показав, що найбільш ефективним є ринковий механізм господарювання. Саме в умовах ринкової економіки передбачається ціла низка компонентів, які взаємодіють між собою, де ключова роль належить суб'єктам господарювання. З технологічної точки зору функціонування підприємства можна представити як сукупність ресурсних потоків. Одним із таких ресурсних потоків, який властивий діяльності будь-якого господарюючого суб'єкта незалежно від галузевого напрямку, організаційно-правової форми є грошовий потік.

Термін «грошовий потік» був застосований фінансовими аналітиками зарубіжних країн, усвідомивши необхідність об'єктивної грошової оцінки фінансових результатів діяльності підприємства, що не дозволяв зробити метод нарахувань. Для кількісного аналізу фінансових операцій підприємства в галузі фінансової математики почали застосовувати зазначений термін. За допомогою такого аналізу було зручно абстрагуватися від економічного змісту кожної фінансової операції й розглядати рух грошових коштів, що виникає в процесі господарської діяльності підприємства як числовий ряд, що складається з послідовності розподілених у часі платежів. Для позначення такого ряду у світовій практиці почали застосовувати термін «грошовий потік» [3, 5, 6].

Закордонні теоретики, зокрема Л. А. Бернстайн та Є. Ф. Брігхем використовують термін «грошові потоки» для ідентифікації процесу руху грошових коштів, беручи до уваги реальні й очікувані надходження й витрати коштів або взагалі не визначають змістовне навантаження цього поняття, розглядаючи його в контексті аналізу руху грошових коштів [6]. Л. А. Бернстайн у своїх працях вважає, що термін «потоки коштів» (в його буквальному розумінні) взагалі позбавлений змісту. Таку думку вважаємо хибною, адже в процесі господарської діяльності підприємство відчуває приплив коштів (грошові надходження) та відтік коштів (грошові виплати). Більше того, ці грошові припливи й відтоки відносяться до різних видів діяльності – операційної, інвестиційної та фінансової.

Ван Хорн Дж. К. розглядає грошовий потік як рух грошових коштів, що має безперервний характер. Крім цього, автор вказує на можливість різного трактування поняття грошових потоків: з

одного боку грошовий потік - потік готівки, з іншого - потік власних оборотних коштів підприємства. Другий підхід узгоджується із думкою Є.С. Стоянової. Він стверджує, що поняття грошових потоків можна трактувати по-різному в залежності від завдань аналізу [1, с. 180 - 186]. З погляду автора, під час виділення грошових потоків як власних оборотних коштів виникає відрив від трактування грошових надходжень і виплат, що виникли в результаті формування й використання необоротних активів, довгострокових фінансових інвестицій, власного й залученого капіталу. Тому потрібно досліджувати всі господарські операції, що стосуються грошових потоків за звітний період, внаслідок чого визначати фінансовий результат сільськогосподарського підприємства.

Кінг А. М. вважає, що система тотального управління грошовими потоками є основою менеджменту підприємства [8]. Автор розглядає грошові потоки як надходження й вибуття грошових коштів. На нашу думку, спірною є тотожність грошових коштів й грошових потоків. Грошові кошти – показник статичний за певний проміжок часу, а грошовий потік – динамічний. Кінг стверджує, що на довгостроковому відрізку часу величини грошового потоку й прибутку підприємства мають тенденцію дорівнювати один одному [9]. Однак в такому випадку не здійснюється коригування прибутку на компенсаційні статті. Тому прибуток підприємства та його грошовий потік не можуть дорівнювати один одному.

У той же час Т. Б. Рубінштейн абстрагується від необхідності фізичної ідентифікації грошового потоку й говорить про те, що «грошовий потік» – являє собою елемент системи управлінського обліку» і призначений для «прийняття обґрунтованих управлінських рішень усередині фірми» [13, с. 43]. Це досить новий погляд на природу виникнення й призначення грошових потоків, тим більше що управлінські аспекти організації системи бухгалтерського обліку останнім часом висуваються на перший план. Відповідно, відбувається зсув акцентів у бухгалтерському обліку грошових потоків, тому що необхідно не тільки забезпечити користувачів інформацією про здійснені в минулому грошових розрахунках, але й оперативно відслідковувати зміни в поточній платіжній ситуації (по можливості в так званому режимі «реального

часу») для потреб оперативного управління господарською діяльністю.

Визначення грошового потоку в МСБО № 7 «Звіт про рух грошових коштів» звучить як надходження і вибуття грошових коштів та їхніх еквівалентів [10]. Цей стандарт було покладено за основу при складанні вітчизняного стандарту бухгалтерського обліку (НП(С)БО 1 в частині Звіту про рух грошових коштів) [11]. У «Звіті про рух грошових коштів» визначення «грошовий потік» відсутнє, але під ним розуміють поняття «рух грошових коштів», що абсолютно ідентично визначенню «грошовий потік» в МСБО № 7 [14].

Віддаючи належне дослідженням і науковим розробкам провідних учених, варто зазначити про відсутність єдиного підходу до розуміння сутності грошового потоку, що не дозволяє ідентифікувати його як об'єкт бухгалтерського обліку та об'єктивно оцінювати його вплив на господарську діяльність сільськогосподарських підприємств.

З погляду автора, **грошовий потік** - це сукупність надходжень, що залежать від часу (позитивний грошовий потік) і вибуття грошових коштів та їх еквівалентів (від'ємний грошовий потік), які розподілені у часі досліджуваного періоду, й обслуговують всі процеси господарської діяльності.

Займаючи значне місце у життєдіяльності сільськогосподарських підприємств грошові потоки є вираженням оборотних коштів на стадіях постачання і реалізації кругообороту діяльності та втіленням капіталу підприємства, який спрямований на забезпечення повноцінного функціонування господарюючого суб'єкта з урахуванням фактора часу, що зумовлює виділення грошового потоку як об'єкта бухгалтерського обліку.

У своєму науковому дослідженні В. М. Жук зазначив, що об'єктами бухгалтерського обліку є складові його предмета, які знаходять окреме (як об'єкти) відображення в обліковій системі та представляють інформаційну цінність для користувачів. Тоді як предметом бухгалтерського обліку вчений пропонує вважати реальні, визначені соціально-правовими відносинами, господарські процеси, які мотивовані до відображення в обліку запитами інституцій [7]. Виходячи з вище зазначеного судження, грошові потоки сільськогосподарських підприємств представляють собою

неабияку цінність як для зовнішніх так і для внутрішніх користувачів, забезпечуючи їх необхідною інформацією. Наприклад, затримка з розрахунками за відвантажену покупцям продукцію рівнозначна втраті частини прибутку підприємства внаслідок уповільнення обороту його активів. Так само негативно позначається на результатах діяльності підприємства дебіторська заборгованість постачальників за перерахованою їм попередньою оплатою під майбутні поставки сировини й матеріалів, коли з будь-яких причин вони своєчасно не були відвантажені підприємству. В умовах інфляції на це накладається втрата реальної вартості грошей, що зумовлює ще більші збитки, інколи навіть такі, що спричиняють банкрутство підприємства [4].

З іншої сторони, якщо до складу грошових потоків входять такі об'єкти бухгалтерського обліку, як: грошові кошти (в національній та іноземній валюті, еквіваленти грошових коштів у формі короткострокових фінансових інвестицій), капітальні інвестиції, розрахунки з дебіторами та кредиторами, джерела власних засобів, зобов'язання підприємства, доходи підприємства за їхніми видами, витрати підприємства за їх економічними елементами, фінансові результати діяльності, то грошові потоки автоматично повинні розглядатись як самостійний об'єкт бухгалтерського обліку, який об'єднує в собі всі складові. Також грошові кошти у складі грошових потоків через виконувані ними функції та обслуговуючи рух вартості в процесі суспільного відтворення окреслюють форму грошового потоку, виступаючи своєрідним його статичним вимірником. У свою чергу грошовий потік характеризує динамізм підприємницької діяльності, де грошові надходження й витрачання мають постійний характер, ідуть безперервними потоками.

З точки зору теорії бухгалтерського обліку, об'єктами бухгалтерського обліку є господарські засоби за їх складом та використанням, джерела утворення господарських засобів за їх видами і господарські процеси, що зумовлюють рух господарських засобів, коштів і джерел їх утворення [2]. З погляду автора, хибно стверджувати, що грошові потоки можна віднести до якогось окремого об'єкта бухгалтерського обліку, вони є консолідуючою ланкою уже існуючих об'єктів бухгалтерського обліку в одне ціле, бо беруть участь у всіх циклах господарської діяльності

підприємства, і цим заслуговують на виділення у самостійний об'єкт бухгалтерського обліку. Адже для здійснення діяльності підприємство повинне мати господарські засоби, тобто товарно-матеріальні цінності та гроші, які забезпечують його роботу. У свою чергу необоротні активи включають знаряддя праці, які поступово (в міру зносу) передають свою вартість на створений продукт. Оборотні активи включають предмети праці (матеріальні запаси, кошти та ін.), які повністю споживаються в одному виробничому циклі й усю свою вартість одноразово передають на створений продукт. Класифікація господарських засобів за складом і джерелами їх формування відображає майновий стан підприємства. Кожен вид засобів має відповідне джерело створення, тому загальний підсумок засобів дорівнює загальному підсумку джерел. Тобто сума всіх засобів підприємства (активів) дорівнює сумі всіх джерел створення цих засобів (пасивів) на підприємстві.

Автор стверджує, що до грошових потоків як об'єкта бухгалтерського обліку слід застосувати всі існуючі на сьогодні в теорії бухгалтерського обліку елементи методу обліку, а саме: документацію та інвентаризацію, оцінку і калькулювання, рахунки і подвійний запис, баланс і звітність, тому що кожна господарська операція, яка відображається у бухгалтерському обліку, підтверджується документами, що є письмовими доказами її здійснення, зокрема відображає зміни у надходженні та вибутті грошових потоків. Проведення інвентаризації засвідчує наявність товарно-матеріальних цінностей і грошових коштів шляхом перерахування, зважування, обміру, оцінки всіх залишків майна підприємства і зіставлення з даними бухгалтерського обліку. Всі об'єкти бухгалтерського обліку відображаються у єдиному грошовому вимірнику. Для цього здійснюється оцінка – узагальнення об'єктів бухгалтерського обліку в грошовому вимірнику. Натуральні та трудові вимірники переводять у грошовий. Процес оцінки супроводжує калькулювання [12], тобто, щоб встановити ціну, потрібно її вирахувати, шляхом підрахунку витрат і визначення собівартості. Господарські операції в бухгалтерському обліку групують за допомогою рахунків бухгалтерського обліку, які застосовуються для обліку грошових потоків. У свою чергу господарські операції, що стосуються грошових потоків, обліковуються на бухгалтерських рахунках

методом подвійного запису. Для одержання підсумкових даних про діяльність підприємства, зокрема грошові потоки, складають Баланс та інші форми фінансової звітності, в яких відображають результати господарської діяльності підприємства за звітний період. Виходячи з вище викладеного, автор рекомендує грошовий потік у системі бухгалтерського обліку розглядати як об'єкт бухгалтерського обліку.

Грошовий потік має свій напрямок. Більшість вчених, характеризуючи напрямок грошового потоку, називають отримані платежі вхідним потоком (припливом), а сплачені платежі (відтоком). Грошові припливи й відтоки володіють не тільки кількісною, але й якісною (інформаційною) стороною, що дозволяє зрозуміти, звідки були отримані й куди спрямовані кошти. Тому, запропоновано для бухгалтерського обліку грошових потоків у сільському господарстві запровадити аналітичні рахунки:

1. До субрахунку 301 «Готівка в національній валюті»:

✓ 301.1 «Готівка в національній валюті від реалізації продукції рослинництва»;

✓ 301.2 «Готівка в національній валюті від реалізації продукції тваринництва»;

✓ 301.3 «Готівка в національній валюті від промислової переробки для інших підприємств (із збирання урожаю, надання послуг, кошти від емісії акцій та ін.)».

2. До субрахунку 302 «Готівка в іноземній валюті»:

✓ 302.1 «Готівка в іноземній валюті від реалізації продукції рослинництва»;

✓ 302.2 «Готівка в іноземній валюті від реалізації продукції тваринництва»;

✓ 302.3 «Готівка в іноземній валюті від промислової переробки для інших підприємств (із збирання урожаю, надання послуг, кошти від емісії акцій та ін.)».

3. До субрахунку 311 «Поточні рахунки в національній валюті»:

✓ 311.1 «Безготівкові кошти в національній валюті від реалізації продукції рослинництва»;

✓ 311.2 «Безготівкові кошти в національній валюті від реалізації продукції тваринництва»;

✓ 311.3 «Безготівкові кошти в національній валюті від

промислової переробки для інших підприємств (із збирання урожаю, надання послуг, кошти від емісії акцій та ін.)».

4. До субрахунку 312 «Поточні рахунки в іноземній валюті»:

✓ 312.1 «Безготівкові кошти в іноземній валюті від реалізації продукції рослинництва»;

✓ 312.2 «Безготівкові кошти в іноземній валюті від реалізації продукції тваринництва»;

✓ 312.3 «Безготівкові кошти в іноземній валюті від промислової переробки для інших підприємств (із збирання урожаю, надання послуг, кошти від емісії акцій та ін.)».

Висновки. Необхідність виділення грошового потоку як об'єкта бухгалтерського обліку зумовлена тим, що в основу терміна «грошовий потік» покладено подання інформації про діяльність господарюючого суб'єкта в динаміці з урахуванням фактора часу. Це особливо важливо, виходячи із можливості: оцінити ризик діяльності, врахувати інфляційні процеси в економіці, скористатися змінами ділової активності. Для вирішення проблем, що постають у межах бухгалтерського обліку, необхідно забезпечити формування інформації, яка буде базою для прийняття ефективних управлінських рішень.

1. Большая экономическая энциклопедия. – М.: Эксмо, 2007. – 816 с.
2. Бухгалтерський облік в Україні: навч. посіб.: нормат.-практ. матеріали / під ред. Р. Л. Хом'яка. – Львів: Нац. ун-т Львівська політехніка (Інформ.-вид. центр «ІНТЕЛЕКТ+» Ін-ту після диплом. освіти): Інтелект-Захід, 2001. – 728 с.
3. Гаджинский А. М. Основы логистики: учеб. пособие / Гаджинский А. М. – М.: Маркетинг, 1995. – 124 с.
4. Гарасим П. М. Фінансовий, управлінський і податковий облік у господарських товариствах (ВАТ, ЗАТ, ТОВ, ПОП, ПАП) / Гарасим П. М., Журавель Г. П., Хомин П. Я. – Тернопіль, 2003. – 522 с.
5. Гильде Э. К. Машинная обработка экономической информации / Гильде Э. К., Кравченко Л. И., Соколов Я. В. – Минск: Высш. школа, 1976. – 334 с.
6. Жежель Ю. В. Управління формуванням грошових потоків підприємств виноробної галузі: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук: спец. 08.00.04 економіка та управління (за видами економічної діяльності) / Ю. В. Жежель; Нац. ун-т біоресурсів і природокористування України. - К., 2010. - 22 с.
7. Жук В. М. Предмет та об'єкти бухгалтерського обліку сільськогосподарської діяльності / В. М. Жук // Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу: Міжнар. зб. наук. пр. Серія: Бухгалтерський облік, контроль і аналіз / [відп. ред. д.е.н., проф. Ф. Ф. Бутинець]. – Житомир: ЖДТУ, 2010. – Вип. 2 (17). – С. 100–105.

8. Кинг А. М. Тотальное управление деньгами / Кинг А. М.; [пер. с англ. Н. А. Дорофеевой]. – С.Пб.: Полигон, 1999. – 448 с.
9. Кричевец Е. А. Управление денежными потоками предприятия: дисс. на соискание ученой степени канд. экон. наук: спец. 08.04.01 – финансы, денежное обращение и кредит / Киевский национальный экономический ун-т им. Вадима Гетьмана. - К., 2005.
10. Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку / [під ред. С. Ф. Голова]; [пер. з англ.]. – К.: ФПБАУ. – 1998. – 736 с.
11. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» від 19.03.2013 року [Електронний ресурс] / затв. наказом Мінфіну від 07.02.2013 р. № 73. – Режим доступу: <http://dtkk.com.ua/show/2cid010460.html>.
12. Рудченко Ю. С. Облік торговельних марок (брендів) на підприємствах харчової промисловості: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. экон. наук: спец. 08.00.09 – бухгалтерський облік, аналіз та аудит (за видами економічної діяльності) / Ю. С. Рудченко; Національний науковий центр «Інститут аграрної економіки» УААН. - К., 2007. - 20 с.
13. Черезов А. В. Корпорации. Корпоративное управление / А. В. Черезов, Т. Б. Рубинштейн. – М.: Экономика, 2006. – 478 с.
14. Ясишена В. В. Грошові потоки підприємств швейної промисловості: облік, аналіз і аудит: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. экон. наук: спец. 08.00.09 – бухгалтерський облік, аналіз та аудит (за видами економічної діяльності) / В. В. Ясишена; Терноп. нац. экон. ун-т. - Т., 2011. - 20 с.

УДК 658.14

Томчук О.Ф., к.е.н.

Вінницький національний аграрний університет

ОЦІНКА ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ- ВАЖЛИВА ХАРАКТЕРИСТИКА ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА

У статті досліджено методика аналізу фінансової стійкості підприємства. Визначено методичні підходи щодо визначення фінансової стійкості за відносними показниками.

Ключові слова: фінансова стійкість, платоспроможність, фінансовий стан, аналіз, методичні підходи, підприємство, оцінка, показники.